

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 5Nt/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115010208
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alexandra Osadská
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2016:4115010208.4

Rozhodnutie

Okresný súd Nitra, samosudkyňou Mgr. Alexandrou Osadskou, v trestnej veci odsúdeného U. D., pre zločin lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 188 odsek 1 Trestného zákona, o návrhu odsúdeného U. D. na povolenie obnovy konania na verejnom zasadnutí konanom v Nitre dňa 03.03.2016 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného U. D., narodeného XX.XX.XXXX F. S. L., A. Q. M. XX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ž., na povolenie obnovy konania z a m i e t a, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

o d ô v o d n e n i e :

Odsúdený U. D. (ďalej len „odsúdený“) podal dňa 03.03.2015 na Okresný súd Nitra „žiadost“ o obnovu konania v právoplatne skončenej veci, pôvodne vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 4T/149/2013. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/149/2013 zo dňa 29.09.2014 právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/95/2014 zo dňa 19.11.2014 bol odsúdený uznávaný vinným zo zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 188 odsek 1 Trestného zákona a bol mu uložený nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň bol zrušený skorší výrok o treste rozsudku Okresného súdu Levice sp. zn. 4T/43/2012 zo dňa 17.06.2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Odsúdený vo svojej žiadosti o povolenie obnovy konania uviedol, že bol odsúdený za zločin, ktorý nespáchal, a preto žiadal obnovu konania. V žiadosti odsúdený uviedol, že žiada o obnovu konania a o zmenu právnej kvalifikácie, nakoľko nebolo nepochybne a jednoznačne preukázané, že skutok sa stal tak, ako mu bol kladený za vinu. Odsúdený poukázal na vyjadrenie znalca v pôvodnom konaní, ktorý vylúčil, že by zranenia na krku poškodeného boli spôsobené strhnutím retiazky. Odsúdený ďalej poukázal na rozpory vo výpovediach svedkov, z ktorých malo, podľa jeho názoru, vyplývať, že sa nedopustil lúpeže, ale len roztržky s osobou, s ktorou mal dlhotrvajúce spory. Okrem toho sa odsúdený nestotožňoval ani so záverom súdu, ktorý vyhodnotil výpoveď poškodeného ako dôveryhodnú. Na záver bolo podľa názoru odsúdeného nekorektné a bezpredmetné, keď súd v pôvodnom konaní odsúdenému vytýkal jeho predchádzajúcu trestnú činnosť. Nakoľko zo žiadosti odsúdeného nevyplývali žiadne konkrétne skutočnosti a nové okolnosti, či dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojitosti so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodňovať iné rozhodnutie vo veci, bol ustanovený obhajca odsúdeného vyzvaný, aby návrh odsúdeného bližšie špecifikoval. Dňa 20.07.2015 bolo Okresnému súde Nitra doručené doplnenie podania o povolenie obnovy konania, v ktorom obhajca odsúdeného uviedol, že od rodinných príslušníkov sa odsúdený dozvedel, že poškodený P. D. našiel retiazku, ktorá mala byť predmetom lúpeže, vo svojom automobile v čase, keď bol odsúdený už vo výkone trestu odňatia slobody, z čoho, podľa obhajcu, vyplývalo, že skutok sa nestal a nespáchal ho odsúdený.

Odsúdený na verejnom zasadnutí dňa 10.11.2015 zotrval na svojom návrhu a žiadal vypočuť svedka poškodeného P. B. J. W. D..

Na verejnom zasadnutí dňa 10.11.2015 súd oboznámil návrh na povolenie obnovy konania a jeho doplnenie ustanoveným obhajcom, odpis registra trestov odsúdeného, hodnotenie na odsúdeného z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce a prípis W. D., z ktorých vyplývalo, že odsúdený bol deväťkrát súdne trestaný za rôznu trestnú činnosť, pričom v dvoch prípadoch sa na odsúdeného hľadí akoby nebol odsúdený. Z hodnotenia z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce vyplývalo, že odsúdený disciplinárne potrestaný nebol, ale bol u neho zaznamenaný len jeden nedostatok v dodržiavaní ústavného poriadku, a to neudržiavanie poriadku vo svojich osobných veciach. Odsúdený bol jedenkrát disciplinárne odmenený za dosiahnuté pracovné výsledky na pracovisku s ručným šitím obuvi. Správanie a vystupovanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni. Z prípisu W. D. vyplynulo, že tento žiadal, aby bol vypočutý ako svedok, nakoľko mal vedomosť o tom, že retiazka, ktorá mala byť pri lúpeži odsúdeným ukradnutá bola založená v záložni v Leviciach, a preto sa tento trestný čin nemohol stať tak ako bolo uvedené v obžalobe. Na verejnom zasadnutí dňa 19.01.2016 súd oboznámil vyjadrenie záložne Q. a správu Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície a na verejnom zasadnutí dňa 03.03.2016 oboznámil ďalšiu správu záložne Q. a čestné prehlásenie svedkyne W. D.. Zo správ záložne Q. vyplývalo, že poškodený P. B., J. J. T. D., boli evidovaní v databáze klientov predmetnej záložne, pričom v období od 18.03.2013 do 31.12.2013 T. D. nezaložila v sieti ich záložni žiadne šperky a poškodený založil viacero zlatých retiazok.

Zo spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/149/2013 súd zistil, že odsúdený bol v tejto trestnej veci rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 4T/149/2013 zo dňa 29.09.2014 právoplatným v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/95/2014 zo dňa 19.11.2014 právoplatne uznaný vinným zo zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 188 odsek 1 Trestného zákona a bol mu uložený nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň bol zrušený skorší výrok o treste rozsudku Okresného súdu Levice sp. zn. 4T/43/2012 zo dňa 17.06.2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Uložený trest odňatia slobody bol odsúdenému nariadený dňa 19.11.2014 a do výkonu trestu nastúpil dňa 19.11.2014.

Súd v zmysle návrhov na vykonanie dokazovania na verejnom zasadnutí vypočul svedka W. D., svedka poškodeného P. B. J. P. W. D..

Svedok W. D., bratranec odsúdeného, na verejnom zasadnutí dňa 10.11.2015 vypovedal, že poškodený P. B. mu povedal, že tú lúpež si na odsúdeného vymyslel. Zároveň mu P. B. uviedol, že predmetná retiazka bola zlatá a pár dni po skutku ju P. B. dal do záložne na trhu v Leviciach. Svedok nevedel uviesť, či tá retiazka, ktorá bola daná po skutku do záložne bola tá, ktorú mal odsúdený poškodenému ulúpiť alebo či to bola iná retiazka, trval však na tom, že poškodený nikdy nenesol strieborné retiazky. Poškodený P. B. mu mal osobne povedať, že lúpež bola nafingovaná a že predmetnú retiazku odovzdal poškodený P. B. do záložne. Svedok nevedel túto retiazku opísať.

Svedok poškodený P. B., bratranec odsúdeného, na verejnom zasadnutí dňa 19.01.2016 využil svoje právo proti svojmu príbuznému nevypovedať, pričom však uviedol, že trvá na svojej výpovedi urobenej v pôvodnom konaní.

Svedkyňa W. D., teta odsúdeného, na verejnom zasadnutí dňa 03.03.2016 vypovedala, že nie je pravdou, že odsúdený strhol poškodenému z krku retiazku. Svedkyňa vypovedala, že poškodený, ako aj odsúdený sú jej rodinou, a ona sa nechce hnevať so svojím bratom. To, že odsúdený strhol poškodenému z krku retiazku tvrdil poškodený, ale svedkyňa toto tvrdenie nevedela potvrdiť, či vyvrátiť, nakoľko nebola svedkyňou skutku. Vedomosť o tom, že predmetný trestný čin mal byť na odsúdeného nafingovaný, mala svedkyňa vedieť od poškodeného. Na doplňujúcu otázku, či poškodený mal v čase skutku na sebe retiazku, svedkyňa nevedela odpovedať. Uviedla však, že poškodený nosil tak strieborné, ako aj zlaté retiazky, a mala to byť práve strieborná retiazka, ktorú mal odsúdený poškodenému zobrať. Svedkyňa na záver nevedela uviesť, či toto obvinenie bolo vymyslené poškodeným a či predmetnú retiazku poškodený dodatočne našiel. Vo vzťahu k čestnému prehláseniu, v ktorom bolo uvedené, že skutok, pre ktorý bol

odsúdený uznaný vinným sa nestal, že poškodený denne rozprával o tom, že dostane odsúdeného do väzenia a že poškodený vždy nosil len zlaté retiazky, svedkyňa uviedla, že si nepamätala, čo uviedla v tomto čestnom prehlásení, nakoľko vtedy len niečo podpísala.

Zástupca Okresnej prokuratúry Nitra vo svojom konečnom návrhu poukázal na skutočnosť, že vyjadrenia odsúdeného neboli podložené žiadnymi dôkazmi, ani výpoveďami. Tvrdenia, ktoré boli v jeho prospech pochádzali od jeho príbuzných a preto ich mal za účelové. Tieto skutočnosti boli potvrdené aj výpoveďou svedkyne W. D., ktorá o retiazke nič nevedela, opakovane sa vyjadrila, že sú rodina, že nechce mať problémy, a dokonca si ani nepamätala obsah svojho vlastného čestného prehlásenia. S poukazom na uvedené skutočnosti, zástupca Okresnej prokuratúry Nitra považoval rozhodnutie Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 4T/149/2013 zo dňa 29.09.2014 právoplatné v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/95/2014 zo dňa 19.11.2014 za spravodlivé a uložený trest za zákonný. Zároveň upozornil na skutočnosť, že pri trestnom čine lúpeže nie je rozhodujúce či sa páchatel veci zmocní, ale na dokonanie trestného činu lúpeže postačí samotné násilie alebo hrozba takéhoto násillia.

Obhajca v konečnom návrhu navrhol, aby súd obnovu konania povolil, nakoľko mal za preukázané, že trestný čin, pre ktorý bol odsúdený uznaný vinným, sa nestal.

Odsúdený vo svojom konečnom návrhu uviedol, že celé to bolo na neho vymyslené, a preto žiadal, aby bolo jeho návrhu na povolenie obnovy konania vyhovené.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku, obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku, súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Vyššie citované ustanovenie § 394 odsek 1 Trestného poriadku stanovuje formálne podmienky pre tzv. iudicium rescindens (obnovovacie konanie) - existenciu právoplatného rozhodnutia a novej skutočnosti alebo dôkazu.

Rozhodovanie o povolení obnovy konania je podmienené materiálnou podmienkou spočívajúcou v povinnosti súdu konajúceho o povolení obnovy konania, vyhodnotiť vplyv nového dôkazu na už ustálený skutkový stav. Súd rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania nemôže hodnotiť novoobjavené dôkazy z hľadiska ich hodnovernosti, pretože takéto hodnotenie by slúžilo ako podklad pre nové rozhodnutie o vine. Napriek tomu je v tomto štádiu rozhodovania potrebné, aby súd vyhodnotil nový dôkaz z hľadiska jeho novosti a spôsobilosti odôvodniť iné rozhodnutie o vine. Súd preto v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania v prvom rade musí skúmať existenciu nových skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych a až následne potom zisťovať, či takéto nové skutočnosti alebo dôkazy samy o sebe alebo v spojitosti s už známymi môžu odôvodniť iné rozhodnutie týkajúce sa viny alebo trestu.

V nadväznosti na uvedené, je súd konajúci o návrhu na povolenie obnovy konania na základe „objavenia“ tzv. nového svedka, resp. nových svedkov povinný overiť všetky ich tvrdenia výsluchom, tak aby mohol potom vysloviť objektívny záver o vyššej miere pravdepodobnosti (dôvodnom predpoklade), že v prípade pravdivosti týchto tvrdení by tieto nové dôkazy „mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine“. Pod neznámym dôkazom sa rozumie predovšetkým dôkaz, ktorý nebol vykonaný v pôvodnom konaní, ale aj dôkaz vykonaný síce v pôvodnom konaní, ale s novým obsahom, napr. aj zmena výpovede svedka poškodeného. Ak by v dôsledku tohto dôkazu došlo k podstatnej zmene výpovede svedka, predmetom hodnotenia súdu musí byť aj okolnosť, pre ktorú došlo k obsahovej zmene dôkazu, napr. aj výpovede.

Bolo dôležité pripomenúť, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, a teda akýkoľvek zásah do právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu je prípustný iba vo výnimočných prípadoch.

V nadväznosti na uvedené, bol súd konajúci o návrhu na povolenie obnovy konania na základe skutočností prezentovaných odsúdeným, že poškodený P. B. si celú lúpež na neho vymyslel, čo mali dosvedčiť svedkovia W. D. ako aj W. D., ako aj sám poškodený P. B., povinný overiť všetky tvrdenia výsluchom týchto osôb, tak aby mohol potom vysloviť objektívny záver o vyššej miere pravdepodobnosti (dôvodnom predpoklade), že v prípade pravdivosti týchto tvrdení by tieto nové dôkazy „mohli samy o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine“.

Súd preto na verejnom zasadnutí vypočul svedkov W. D., W. D. ako aj svedka poškodeného P. D.. Svedok W. D. síce vypovedal, že poškodený P. D. sa mu sám pochválil, že celé si to na odsúdeného vymyslel a retiazku založil do záložne, ale hoc tvrdil, že sporná retiazka bola poškodeným založená, nevedel retiazku, ktorá bola založená popísať ani uviesť to, či malo ísť o totožnú retiazku, ktorá mal byť akože „ulúpená“. Prízvukoval tiež, že poškodený nosil len zlaté retiazky, preto mu nemohla byť ulúpená strieborná retiazka. Rovnako svedkyňa W. D. síce vypovedala, že poškodený sa jej pochválil, že predmetný trestný čin si na odsúdeného vymyslel, ale následne nevedela uviesť, či toto obvinenie bolo vymyslené poškodeným ani to, či predmetnú retiazku poškodený dodatočne našiel, skutočnosti uvádzané v čestnom prehlásení evidentne sama nepísala, keďže sa vyjadrila, že toto len podpísala. Na rozdiel od svedka W. D. táto svedkyňa uviedla, že poškodený P. D. nosil aj strieborné aj zlaté retiazky. Tvrdenia prezentované odsúdeným a svedkom W. D., že poškodený P. D. si lúpež na odsúdeného vymyslel, súd chcel preveriť výsluchom samotného poškodeného P. D., ktorý však odmietol pre príbuzenský pomer k odsúdenému vypovedať, odvolal sa však na už učené výpovede.

Súd dospel k záveru, že svedecké výpovede W. D., W. D., odmietnutie vypovedať svedka poškodeného P. D. ako aj oznámenia zo záložne nevniesli do dôkaznej situácie žiadnu zmenu. Jednoznačne nešlo o nové skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samé o sebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatela, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu. Napriek tomu, že poškodený P. v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania odmietol vypovedať, zotrval na všetkých doteraz učených výpovediach, v ktorých odsúdeného z lúpeže usvedčoval. Okresným súdom Nitra ako aj Krajským súdom v Nitre bola ustálená vina odsúdeného na základe vykonaných dôkazov. Výpovede svedkov W. D. J. W. D. boli plné rozporuplností (napríklad v tom, že W. D. uviedol, že sa mu poškodený sám pochválil, že celé si to na odsúdeného vymyslel, ale pritom nevedel uviesť ani to aká retiazka mala byť predmetom údajného útoku, nevedel ju popísať, tvrdil, že poškodený nosil výlučne len zlaté retiazky, nie strieborné, hoci svedkyňa D. pripustila, že poškodený nosil retiazky aj zo striebra aj zo zlata; svedkyňa W. D. vypovedala, že poškodený sa jej pochválil, že predmetný trestný čin si na odsúdeného vymyslel, ale následne nevedela uviesť, či toto obvinenie bolo vymyslené poškodeným a či predmetnú retiazku poškodený dodatočne našiel, nepamätala si ani, čo uviedla, v odsúdeným predĺženom, čestnom prehlásení) a súd ich vyhodnotil ako tendenčné vzhľadom na ich vnútornú štruktúru v snahe pomôcť odsúdenému k zmierneniu uloženého trestu.

Na margo súd dodal, že aj keby v konaní o povolení obnovy konania bolo dokázané, že spornej retiazky sa odsúdený nakoniec nezmočil, ani táto skutočnosť by nebola dôvodom na povolenie obnovy konania, pretože trestný čin lúpeže je dokonaný už použitím násillia alebo vyhrážky bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, bez toho, aby bolo potrebné, aby tento úmysel bol uskutočnený.

Okresným súdom Nitra ako aj Krajským súdom v Nitre bola ustálená vina odsúdeného predovšetkým výpoveďou poškodeného P. B., ktorý odsúdeného jednoznačne a priamo usvedčoval zo spáchania skutku, z fyzického násillia, z vyhrážok a zo zastrasovania. Hodnovernosť výpovede poškodeného bola na hlavnom pojednávaní potvrdená výpoveďou svedkyne L. Q. a čiastočne aj výpoveďou U. B.. Mechanizmus vzniku zranení, ktoré poškodený utrpel pri útoku, mal súd preukázaný aj závermi znaleckého posudku znalca L. Š. B.. Napriek vyjadreniu znalca, že zranenia na krku poškodeného nemohli vzniknúť strhnutím retiazky, táto skutočnosť sama o sebe nespochybňovala tvrdenie poškodeného, že obžalovaný U. D. mu retiazku z krku stiahol. Na základe výpovede

poškodeného a uvedených svedkov dospeli súdy k záveru, že skutok spáchal odsúdený spolu L. D., tak ako bolo ustálené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, a preto bol ich skutok aj správne právne kvalifikovaný ako zločin lúpeže spolupáchatel'ovom podľa § 20 Trestného zákona k § 188 odsek 1 Trestného zákona.

Pokiaľ išlo o odsúdeným namietanú neúmernosť trestu vo vzťahu k závažnosti trestného činu, k osobným pomerom a k účelu trestu, súd dal do pozornosti, že odvolací súd skonštatoval, že uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) rokov a 6 (šesť) mesiacov bolo možné považovať skôr za mierny, ako za neprimeraný.

Návrh odsúdeného na obnovu konania tak neobsahoval žiadne nové skutočnosti ani dôkazy skôr neznáme, ktoré by vyšli najavo po právoplatnosti rozhodnutia v merite veci a ktoré by v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi mohli zmeniť pôvodné právoplatné rozhodnutie o vine a o treste. Vzhľadom na vyššie popísané dôvody a absenciu podmienok obnovy konania súd návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania podľa § 399 odsek 2 Trestného poriadku zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať do troch dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Nitra. O sťažnosti rozhoduje Krajský súd v Nitre. Sťažnosť má odkladný účinok. Právo podať sťažnosť nemá ten, kto sa tohto práva výslovne vzdal.